

INDIVIDUELL OPPLÆRINGSPLAN OG ÅRSRAPPORT

Veileder individuell opplæringsplan (IOP)

For elever som har rett til spesialundervisning skal det utarbeides individuell opplæringsplan, (jf. Oppl.l. §§ 5-1 og 5-5). Planen skal vise mål for opplæringa, innholdet i opplæringa og hvordan opplæringa skal drives.

Hvem utarbeider IOP?

- Skolen har hovedansvaret for å utarbeide IOP. Innholdet i planen skal utformes på grunnlag av sakkyndig vurdering fra PP-tjenesten og enkeltvedtaket om spesialundervisning.
- Det vil være opp til ledelsen ved den enkelte skolen ved rektor å delegere arbeidet med IOP til enkeltlærere eller grupper av lærere. Kontaktlærer må stå sentralt i dette arbeidet, siden eleven skal tilhøre en klasse og ha helhetlig opplæring.
- Tilbudet om spesialundervisning skal så langt råd er utformes i samarbeid med eleven og elevens foresatte, og det skal legges stor vekt på deres syn, (jf. Oppl.l. § 5-4, siste ledd.)

Når skal planen utarbeides?

- For elever som skal ha IOP for første gong, utarbeider en planen så snart som mulig etter at enkeltvedtak er fattet. I Råde kommune lages IOP for 1 år om gangen. For elever som allerede har IOP, skal revidering av eksisterende IOP bygge systematisk videre på de måla eleven har oppnådd inneværende år.

Frist for utarbeiding av foreløpig IOP for kommende skoleår : 15. juni.

Frist for utarbeiding av endelig IOP for gjeldende skoleår: 15. oktober.

Hva trengs for å utarbeide IOP?

I tillegg til sakkyndig vurdering fra PPT og enkeltvedtaket, vil følgende opplysninger være aktuelle som grunnlagsmateriale i utarbeiding av IOP

- Den pedagogiske rapporten som følger tilmelding til PP-tjenesten, og som bl.a. beskriver elevens funksjonsnivå i ulike fag/utviklingsområder og hva som er elevens vansker/utfordringer og styrke.
- Opplysninger fra foresatte og eleven selv som har betydning for opplærings-situasjonen. Det kan for eksempel være knyttet til områder der eleven har særskilte behov eller spesielle ressurser.
- Opplysninger fra andre instanser som er relevante for elevens skolesituasjon. Foresatte må gi tillatelse til innhenting av slik informasjon.
- Gjeldende årsrapport

Mål i IOP:

Mål kan brukes i vid forstand, dvs. være knyttet til andre sider av opplæringa enn bare kompetansemåla i et bestemt fag:

- Mål kan omhandle former for kompetanse som er relatert til den generelle delen av læreplanverket for kunnskapsløftet (LK-06), for eksempel holdninger og sosial kompetanse, sosiale mål/mål for atferd.
- Noen elever vil ha behov for mål som forutsetter alternativt innhold i større deler av opplæringa. Disse måla kan være knyttet til grunnleggende ferdigheter på områder som for eksempel egenomsorg (ta vare på seg selv,

egen helse), kommunikasjon (kunne gjøre seg forstått/forstå andre), nærhet og tilhørighet, verdsatte sosiale roller, praktiske ferdigheter.

- Mål må uttrykke hva spesialundervisningen sikter mot når det gjelder elevens læring og utvikling, m.a.o de må si hva slags kompetanse man mener eleven skal opparbeide i de aktuelle fagene/områdene
- Mål må utarbeides med utgangspunkt i sakkyndig vurdering, enkeltvedtaket og målene i læreplanen LK-06
- Mål kan være på ulike nivå, for eksempel:
 - At eleven skal nå alle kompetansemåla i læreplanen, men at innholdet må tilpasses, eller ved at gjennomføringen av opplæringa blir særskilt tilrettelagt.
 - Det kan være tilpassing knyttet til kompetansemålene ved å avvike fra den ordinære læreplanen for faget ved å velge bort kompetansemål.
- Om man bør sette mål for en lengre tidsperiode enn for ett skoleår, må vurderes ut fra hva som er best for den enkelte elev. Mål kan settes for ulike tidsperioder.

Vedrørende målformuleringer:

- Kompetansemålene er de langsiktige opplæringsmålene som er hentet fra Kunnskapsløftet.
- Delmåla er etapper på vegen mot det langsiktige målet, som skal være realistiske, slik at eleven kan nå de i løpet av året.
- Delmål bør være mest mulig målbare, spesifikke og konkrete.
- IOP er en dynamisk plan. Det betyr at både delmål, kompetansemål og innhold/tiltak kan justeres løpende gjennom skoleåret, i takt med elevens utvikling.

Viktig spørsmål: Hvilken ferdighet/atferd skal vi kunne observere hos eleven for å kunne avgjøre om eleven har nådd målene i den individuelle opplæringsplanen? Svaret bør finnes i hver målformulering.

NB: kompetansemålene må velges med utgangspunkt i elevens modningsnivå og faglige forutsetninger.

Tiltak:

Tiltak omfatter arbeidsmåte, metode, materiell, evaluering o.a, (jf. didaktisk relasjonsmodell). Det vil si at brukerne av planen skal kunne finne spesifiserte opplysninger i tiltakskolonnen om hva som skal gjøres, hvordan det skal gjøres og hva for hjelpemiddel skolen tenker å bruke.

For å finne fram til de tiltakene som fungerer best for hver enkelt elev, er det nødvendig at evalueringa av tiltakene blir gjort skriftlig. Det bør derfor gå klart fram av årsrapporten hvilke tiltak som har vært brukt, og hvilken effekt de har hatt.

Årsrapport:

Årsrapporten skal gi en skriftlig oversikt over det opplæringstilbudet eleven har fått, og være ei vurdering av utviklinga til eleven, jf. Oppl.l. §§ 5-1 og 5-5. Grunnlaget for vurderingane er IOP. Evalueringa skal gi grunnlag for eventuelt å justere det vidare arbeidet, enten det gjeld mål, tiltak eller organisering. I årsrapporten skal alle mål, tiltak, samt all organisering som er lista opp i elevens IOP kommenteres – hva som

har fungert bra og hva som evt. bør endres. Endringer som er gjort underveis i den opprinnelige IOP skal kommenteres/ evalueres i årsrapporten.

Frist for innlevering av årsrapport: 15. juni.

Eks.på utfylt IOP og årsvurdering:

På de neste sidene er det eksempel på ferdig utfylt IOP og årsrapport

Kilder:

- ” *Veileder til opplæringsloven om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning*”
(Utdanningsdirektoratet, sept. 2009).
- Oplæringsloven med forskrifter (lovdata.no)

IOP: **PEDAGOGISK KARTLEGGING**. Navn/født: _____

STYRKE	<p>Hva er det eleven er interessert i? Hva er det eleven kan? Hva er det eleven liker å holde på med?</p>
PROBLEMER	<p>Hvilke problemer oppstår vanligvis i forbindelse med opplæringen?</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Beskriv det eleven gjør(eks. ta i mot beskjeder, igangsetting, ferdigstilling, tidsbruk/tempo, planlegging, systematikk, konsentrasjon, impulsiv, motorisk uro, utholdenhet, samspill med andre, innordne seg regler og rutiner, fysisk/verbalt utagerende, frustrasjonsterskel).</i>
FORSTÅELSE	<p>Hvilke mestringsmåter og strategier bruker eleven i sosiale sammenhenger?</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Eks. dominerer i samspill med andre, spiller tøff/klovn, trekker seg unna, unngår samhandling med andre, passiv i sosialsamhandling/"tilskuer", prøver å unngå oppmerksomhet fra andre, bruker synet som hovedinformasjonskilde</i> <p>Hvorfor velger eleven disse strategiene?</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Eks. generell usikkerhet pga. manglende sosiale ferdigheter/språkferdigheter/ lavt selvbilde/ønske om å bli sett/ønske om å bestemme over andre/unngå oppmerksomhet og slippe fokus på seg selv/unngå å bli involvert språklig.</i>

BEHOV	<p>Hva trenger eleven for å fungere faglig, emosjonelt og sosialt? Hvilke behov har eleven i forhold til:</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Fysiske omgivelser, de voksne, medelever, gruppe, timene, i friminutt og på SFO.</i>• <i>Struktur, delmål, tid/lengde på arbeidsøker/mengde, pauser, tilbakemeldinger, avvikende atferd(overse/samtale), belønning, konsekvenser, fysisk aktivitet, regler/rutiner, skifte av aktivitet, selvvinnstruksjonstrening, uke-/dagsplan, hjelpemidler</i>
--------------	---

Fag/område 1: Norsk Langsiktige opplæringsmål (ca. 1 –3 år):	Kompetansemål hentet fra «etter 4. årstrinn»: <i>Kan lese og skrive skjønnlitterære tekster med sammenheng og flyt på både bokmål og nynorsk.</i>		
Kompetanse/utviklingsmål: Ca. 3 – 12 mnd. fram i tid Ta utgangspunkt i langsiktig opplæringsmål.	Innhold/Tiltak: (arbeidsmåte, metode, materiell, organisering, evaluering, o.a)	Evaluering/Årsrapport,15. juni: vurder, ev. juster/endre mål, tiltak og organisering.	Organisering av opplæringen:
1.1 Leser og skriver – kan lese og skrive faglitterære tekster <i>..i år prioriterer vi følgende kompetansemål...</i>	1.1 <ul style="list-style-type: none"> - Følge klassens fagplaner, men begrense mengden og forenkle lesetekstene for ham. - Lære seg to læringsstrategier, f.eks. tankekart og nøkkelord, bruke dem som støtte når han skal skrive. - Bruke PC når han skal skrive tekster. Lære touch-metoden på data. - Skriver eget navn og adresse med sammenhengende håndskrift. Etter hvert flere navn eller noe annet han er interessert i. 	1.1 <ul style="list-style-type: none"> - <i>Mål:</i> Leser små fagtekster, evt. utdrag for eller sammen med lærer. Skriver faktasetninger rett av teksten eller fra egen huk. Har bedre leseflyt og husker mer av innholdet. - <i>Tiltak:</i> Lese stille eller høyt for lærer, fortelle det han husker. Lærer kommer med ledende spørsmål og tilleggsopplysninger til det han forteller. Avskrift fra boka eller det lærer skriver på tavlen. - <i>Organisering:</i> Fungerer best i enetimer. Får da ro til å fortelle og trenger ikke å være flau over at han fortsatt sliter med lesehastighet og avkoding 	I klassen med/uten ekstra ped., liten gruppe:
1.2 Leser og skriver skjønnlitterære tekster	1.2 <ul style="list-style-type: none"> - Låne lettlest bok på mediateket. Lese 15. min på skolen hver dag. Bruke PC til å skrive logg. - Bruke dataprogrammet "Drillpro" til å lage tilpasset opplegg: ukens ord. Lære 5 nye ord pr. mnd: Ord med dobbel konsonant og uregelrette ord som jeg, meg osv. de/det, spørreord - Eventyr-lesespill: dramatisere eventyr sammen med medelever. - Lage egne tekster/forfatterbok på PC 	1.2 <ul style="list-style-type: none"> - <i>Mål:</i> Har lest flere lettlestbøker og eventyr sammen med s-time lærer, lest annenhver side for hverandre. Snakket om innholdet underveis. Skrevet bok-/eventyransmeldelser. Blitt flinkere i rettskriving av vanlige/høyfrekvente ord og har blitt mer påpasselig med dobbel-konsonant. Skriver nå små bokstaver uten problemer (tidvis unntak av de minst brukte bokstavene). Håndskriften er bedre- penere skrift og mellomrom mellom ord. Har brukt PC til skriving - <i>Tiltak:</i> Finne bøker på hans nivå i lesing (3.klasse), gjennomføre forutsigbare leseøkter. Variere mellom egen skrift og skrive på PC. - <i>Organisering:</i> Har blitt gjennomført i enetimer og noe i tolærertimer-/assistenttimer. Fortsette med samme org. 	

Fag/område 2: Matematikk Langsiktige opplæringsmål (1 –3 år):	<i>Eleven skal mestre grunnleggende regneferdigheter innenfor hovedområdene tall og måling.</i> Kompetansemål som passer trinnet eleven går på eller han/hun kan mestre.		
Kompetanse/utviklingsmål: Ca. 3 – 12 mndr fram i tid Ta utgangspunkt i langsiktig opplæringsmål.	Tiltak: (arbeidsmåte, metode, materiell, organisering, evaluering, o.a)	Evaluerings/ Årsrapport, 15. juni: vurder, ev. juster/endre mål, tiltak og organisering	Organisering av opplæringen:
2.1 Oppnå sikre tallbegrep i tallområdet 0-1000	2.1 - Bruke konkret materiale i innøving av tall-begrepene, f.eks. unifikklosser, kuleramme og penger. - Bruke ulike regnespill og pedagogisk programvare som variasjon i opplæringen..	2.1 - <i>Mål:</i> Eleven kan lese alle tallene opp til 1000, men har en sjelden gang problemer med å si hvilket av to tall som er størst, f.eks. av 565 og 559. Justering av mål: : Øve på tall i området 0-500, - <i>Tiltak:</i> Fortsette med samme tiltak, samt øve på å lese/skrive tall fra tallomr. I kladdebok og på tavle. - <i>Organisering:</i> Enetime eller liten gruppe med en elev til	I klassen med/uten ekstra ped., liten gruppe:
2.2 Mestre Addisjon og subtraksjon i tallområdet 0 -100	2.2 - Se punkt 2.1 - tekstoppgaver hvor han skal finne ut hvilken regneart som skal brukes	2.2 - <i>Mål:</i> Kan addere med mente, men trenger repetisjoner. Mestrer tidvis subtraksjon med låning og oppgaver der han skal finne ut riktig regneart. - <i>Tiltak:</i> Gjøre matematikk mer virkelighetsnær ved å bruke seg selv som utgangspunkt. Lage variere tekstoppgaver. Bruke kalkulator – gjør at han kan arbeide med større tall. - <i>Organisering:</i> enetime eller liten gruppe	
2.3 Telle med to om gangen til 20 Telle med fem om gangen til 50	2.3 - I første omgang lære de som en regle.	2.3 - <i>Mål:</i> Oppnådd. - <i>Tiltak:</i> Stadige repetisjoner, både muntlig/skriftlig - <i>Organisering:</i> Enetimer eller liten gruppe med s-lærer	
2.4 Lære praktiske ferdigheter: l/dl, kg/g, m/cm	2.4 - Bruke praktiske hjelpemiddel som dl- mål, vekt og cm-mål - Bruke skolekjøkken til praksisarena - Måle konkret alt i rom, f.eks.	2.4 - <i>Mål:</i> Mestrer å måle opp i praksis (Mat &Helse), men strever med å omsette det til teori. Vet at 1l = 10 dl. - <i>Tiltak:</i> Bruke tavlelinjalen i klasserommet, litermål, melkekartonger o.l.	

	klasserom, gang.	- <i>Organisering:</i> Enetimer eller liten gruppe	
Fag/område 3: Sosial kompetanse Langsiktige opplæringsmål (ca. 1 –3 år):	Eleven skal mestre sosialt samspill med medelever og andre barn på skolen (skal forankres i skolens regelverk).		
Kompetansemål: Ca. 3 – 12 mndr fram i tid Ta utgangspunkt i langsiktig opplæringsmål	Tiltak: (arbeidsmåte, metode, materiell, organisering, evaluering, o.a)	Evaluerings/ Årsrapport, 15.juni: vurder, ev. juster/endre mål, tiltak og organisering	Organisering av opplæringen:
3.1 Følge klassens regler: - sitte på plassen sin, unngå umotivert vandring i klasserommet - rekke opp hånda, vente på tur	3.1 - Elevsamtale. - Sette opp konkrete mål og jevnlig vurdere egen innsats.	3.1 - <i>Mål:</i> Det har ikke skjedd noe spesielt, m.a.o. fremgang ift. Tidligere. - <i>Tiltak og organisering:</i> Jevnlige samtaler både på tomannshånd og i klassen. Bruke PMT (Parent Management Training) – skjema som ytre motivasjon og til å greie å følge reglene	I klassen med/uten ekstra ped., liten gruppe:
3.2 - Forstå sin rolle i konflikter. - Bli flinkere til å innrømme feil.	3.2 - Gjennomgå inntrufne konflikter i etterkant - belyse alle sidene ved dem. - Rollespill - Konkrete avtaler mellom elev, foresatte og skole	3.2 - <i>Mål:</i> I perioder har det fungert tilfredstillende. Eleven kan imidlertid fortsatt bli overopphetet og ikke se situasjonen klart. - <i>Tiltak og organisering:</i> Fortsette med tiltakene, Samtaler med lærer/elev og i klassen når noe har skjedd. Forebyggende påminnelser	
3.3 Godta at andre bestemmer i lek og andre aktiviteter uten å bli sint.	3.3 - Se punkt 3.2	3.3 - Se punkt 3.1.	
3.4 Lære praktiske ferdigheter: l/dl, kg/g, m/cm	3.4 - Bruke praktiske hjelpemiddel som dl- mål, vekt og cm-mål	3.4 - <i>Mål:</i> Mestrer å måle opp i praksis (fj. skolekjøkken), men strever med å omsette det til	

	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke skolekjøkken til praksisarena - Måle konkret alt i rom, f.eks. klasserom, gang. 	<p>teori. Vet at 1l = 10 dl.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Tiltak:</i> Bruke tavlelinjalen i klasserommet, litermål, melkekartonger o.l. - <i>Organisering:</i> Enetimer eller liten gruppe 	
--	--	---	--

Fag/område 4: Sosial kompetanse		Eleven skal kunne konsentrere seg om tilpassa oppgaver og gjøremål uten å la seg avlede/ forstyrre av medelever og/eller andre utenforliggende faktorer.	
Kompetansemål: Ca. 3 – 12 mndr fram i tid Ta utgangspunkt i langsiktig opplæringsmål	Tiltak: (arbeidsmåte, metode, materiell, organisering, evaluering, o.a)	Evaluerings/ Årsrapport, 15. juni: vurder, ev. juster/endre mål, tiltak og organisering	Organisering av opplæringen:
4.1 Kunne arbeide konsentrert med en oppgave over tid: <ul style="list-style-type: none"> - Norsk og matte: 20 min. av gangen - Tema: 30 min. når han skal gjøre praktiske arb./oppg. i tillegg til faglige oppg. 	4.1 <ul style="list-style-type: none"> - Få egen tilrettelagt arbeidsplan/ukeplan med oppgaver han mestrer og som er klare og greie å forstå. - Hjelp til å komme i gang og ros og oppmuntring underveis. - Plassering på et rolig sted i kl.rommet - Ryddig arb. plass. 	4.1 <ul style="list-style-type: none"> - <i>Mål:</i> Mestrer dette når han er inne i en god periode der han føler faglig fremgang og ser at det nytter å jobbe. Liker ikke at medelever ser at hva han jobber med på grunn av at han føler seg ” dum” – blir da av og til urolig og forstyrrer medelever. - <i>Tiltak:</i> Gi positive tilbakemeldinger når han jobber bra. Vise hva som er bra. Gi oppgaver han kan mestrer alene i så stor grad som mulig. Dokumentere utvikling (f.eks. viser hvordan skriften hans var for en stund tilbake). - <i>Organisering:</i> Jobbe i rom uten for mye forstyrrelser fungerer best. 	I klassen med/uten ekstra ped., liten gruppe:
4.2 <ul style="list-style-type: none"> - Strukturert og forutsigbar skolehverdag 	4.2 <ul style="list-style-type: none"> - Se punkt 4.1 - Beskjeder gjennomgås både skriftlig og muntlig 	4.2 <ul style="list-style-type: none"> - <i>Mål:</i> Oppnådd - <i>Tiltak og organisering:</i> Oppnådd. Arb.plan/ukeplan er oversiktlig og følger samme oppsett hver uke. Beskjeder blir gitt skriftlig og muntlig. Strategisk plassering i klasserommet. Videre: opprettholde gjeldende tiltak /organisering 	
4.3 Godta at andre bestemmer i lek og andre aktiviteter uten å bli sint.	4.3 <ul style="list-style-type: none"> - Se punkt 3.2 	4.3 <ul style="list-style-type: none"> - Se punkt 3.1. 	
4.4 Lære praktiske ferdigheter:	4.4 <ul style="list-style-type: none"> - Bruke praktiske hjelpemiddel som 	4.4 <ul style="list-style-type: none"> - <i>Mål:</i> Mestrer å måle opp i praksis (fj. 	

l/dl, kg/g, m/cm	dl- mål, vekt og cm-mål - Bruke skolekjøkken til praksisarena - Måle konkret alt i rom, f.eks. klasserom, gang.	skolekjøkken), men strever med å omsette det til teori. Vet at 1l = 10 dl. - <i>Tiltak:</i> Bruke tavlelinjalen i klasserommet, litermål, melkekartonger o.l. - <i>Organisering:</i> Enetimer eller liten gruppe	
------------------	---	--	--

Andre tiltak Beskriv form, omfang og organisering

Ansvarlig for utarbeidelsen av IOP

Kontaktlærer:

Spesialpedagog:

Andre: